

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego w Zespole Szkół Nr 1 im. M. Kopernika w Ostrowcu Świętokrzyskim w roku szkolnym 2026/2027

Wstęp

Szybko następujące zmiany na rynku pracy i w życiu społecznym tworzą konieczność wsparcia uczniów w procesie samookreślenia, samodoskonalenia i świadomego planowania własnej kariery edukacyjnej i zawodowej. Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ) obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej. WSDZ umożliwia uczniowi zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnych do poznania siebie, własnych predyspozycji zawodowych, rynku pracy przyszłości, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z:

- wpływem technologii, w tym sztucznej inteligencji na zawody,
- pracą zdalną i elastycznymi formami zatrudnienia,
- uczeniem się przez całe życie oraz edukacją pozaformalną,
- Zintegrowanym Systemem Kwalifikacji i kwalifikacjami rynkowymi.

WSDZ zakłada systematyczną pracę doradczą na każdym etapie nauczania, zapewniając pomoc w wyborach zawodowych uczniom naszej szkoły.

System określa: główne cele, założenia, obszary i beneficjentów oddziaływania, rolę i zadania nauczycieli, wychowawców, pedagoga oraz szkolnego doradcy zawodowego, a także zakładane korzyści oraz ewaluację.

1. Cele i założenia Wewnętrznego Systemu Doradztwa Zawodowego

Podstawowymi celami programu jest:

- przygotowanie uczniów do umiejętnego planowania i kreowania własnej kariery zawodowej;
- rozbudzenie w uczniach świadomości własnych predyspozycji zawodowych oraz rozpoznawanie swojego potencjału edukacyjno- zawodowego;

- wykształcenie umiejętności samopoznania i autoanalizy, w tym określania swoich mocnych i słabych stron, zainteresowań i wykorzystania ich przy planowaniu i podejmowaniu działalności zawodowej;
- rozwijanie umiejętności niezbędnych przy poszukiwaniu pracy;
- przygotowanie uczniów do korzystania z oferty rynku pracy oraz różnych źródeł informacji na temat możliwości dalszego kształcenia;
- zapobieganie przypadkowości podejmowanych przez młodzież decyzji dotyczących planowania kariery zawodowej;
- nauka elastycznego dopasowania swojej ścieżki edukacyjno- zawodowej do zmian na rynku pracy;
- aktywizowanie rodziców w proces wychowawczy dziecka dotyczący wyboru ścieżki zawodowej.

WSDZ ma charakter nieprzypadkowych, planowanych działań. Za jego realizację odpowiedzialny jest Dyrektor szkoły, doradca zawodowy a także: nauczyciele uczący, wychowawcy, pedagog szkolny, pracownicy biblioteki szkolnej.

2. Obszary działania

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami.

2.1 W ramach pracy z uczniami zakłada:

- poznawanie siebie, zawodów, udzielanie informacji edukacyjnej i zawodowej,
- autodiagnozę preferencji i zainteresowań zawodowych,
- pomoc w sporządzaniu bilansu własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”),
- analizę potrzeb rynku pracy i możliwości zatrudnienia na rynku pracy,
- pomoc w planowaniu rozwoju zawodowego,
- konfrontowanie samooceny uczniów z wymaganiami szkół i zawodów,
- pomoc w wyborze i nabywaniu kwalifikacji zawodowych, w tym nowych kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji - ZSK (kwalifikacje rynkowe jako uzupełnienie portfolio-dyplomu),
- pomoc w budowaniu kolejnych etapów rozwoju edukacyjno-zawodowego,
- określenie zgodności predyspozycji uczniów z realizowanym kierunkiem,
- wskazywanie możliwości kształcenia i nabywania kwalifikacji zawodowych w systemie pozaoświatowym,
- kształtowanie umiejętności świadomego wyboru ścieżki zawodowej,
- poruszanie się na rynku pracy, w tym poszukiwanie pracy,
- przygotowanie do samodzielności w trudnych sytuacjach życiowych: egzamin, poszukiwanie pracy, podjęcie roli pracownika, zmiana zawodu, adaptacja do nowych warunków, bezrobocie.

2.2 W ramach pracy z rodzicami obejmuje:

- propagowanie idei i założeń programu doradztwa zawodowego,
- zachęcanie do skorzystania z profesjonalnej pomocy doradcy zawodowego zlokalizowanej w otoczeniu ucznia,
- gromadzenie, systematyczna aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjno-zawodowej,
- prezentację działań podejmowanych przez szkołę w ramach realizacji Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego,
- możliwość indywidualnych konsultacji z rodzicami uczniów, którzy mają problemy: zdrowotne, decyzyjne.

2.3 W ramach pracy z nauczycielami (Radą Pedagogiczną) obejmuje:

- utworzenie i zapewnienie ciągłości działania WSDZ zgodnie ze Statutem szkoły,
- realizację działań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej i roli pracownika,
- identyfikację potrzeb i dostosowanie oferty edukacyjnej placówki do zmian na rynku pracy.

3. Działalność szkolnego doradcy zawodowego w ramach Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

3.1 Status doradcy zawodowego

W szkole zajęcia z doradztwa zawodowego realizuje nauczyciel posiadający wymagane kwalifikacje z wydzielonym pensum godzin na realizację zadań.

3.2 Cele działania szkolnego doradcy zawodowego:

- przygotowanie młodzieży do trafnego wyboru zawodu i drogi dalszego kształcenia,
- przygotowanie ucznia do roli pracownika,
- pomoc nauczycielom w realizacji tematów związanych z wyborem zawodu w ramach godzin wychowawczych,
- koordynowanie i wspieranie działań szkoły mających na celu optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy ucznia.

3.3 Zadania szkolnego doradcy zawodowego:

- diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje i pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,
- gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia,
- prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, wspierających uczniów w świadomym planowaniu kariery i podjęciu roli zawodowej poprzez przygotowanie ich do aktywnego poszukiwania pracy, prezentowania się na rynku

pracy oraz wyposażenie ich w wiedzę na temat reguł i trendów rządzących rynkiem pracy,

- koordynowanie działalności informacyjno – doradczej szkoły,
- wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych,
- współpraca z Radą Pedagogiczną w zakresie realizacji zadań z zakresu przygotowania uczniów do wyboru drogi zawodowej,
- systematyczne podnoszenie własnych kwalifikacji,
- współpraca z instytucjami tj. np. poradnie psychologiczno- pedagogiczne, ośrodki doskonalenia nauczycieli ŚCDN, Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej, Centra kształcenia praktycznego, PUP, OHP, Agencje zatrudnienia, pracodawcy, organizacje pozarządowe, Kuratoria oświaty, urzędy marszałkowskie, starostwa powiatowe, urzędy miast i gmin, ORE
- organizowanie warsztatów branżowych dla uczniów szkół podstawowych z zakresu doradztwa zawodowego we współpracy z nauczycielami przedmiotów zawodowych.

4. Formy działań realizowanych w ramach Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

- Informacja edukacyjno – zawodowa (gromadzenie i udostępnianie informacji edukacyjno - zawodowej - o zawodach, o rynku pracy, o możliwościach kształcenia i zatrudnienia, o planach rekrutacyjnych lokalnych uczelni - w postaci prasy, informatorów, programów multimedialnych; krzewienie samodzielnego pozyskiwania informacji (korzystanie z portali dotyczących rynku pracy, programów multimedialnych do samobadania, informatorów, ulotek, broszur, itp.).
- Poradnictwo grupowe - zespołowe, warsztatowe sesje doradcze (zajęcia warsztatowe służące wyposażeniu młodzieży w zasób wiedzy i umiejętności dotyczących np. poszukiwania pracy, samozatrudnienia, umiejętności interpersonalnych, planowania kariery zawodowej i innych), szkolenia dla rodziców informujące m.in. o cyfrowych bazach wiedzy o rynku pracy, Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji.
- Rynek pracy - wycieczki, obserwacje, praktyki, ogólnopolskie programy edukacyjne Fundacji Młodzieżowej Przedsiębiorczości działającej w ramach sieci Junior Achievement Worldwide, np. „Dzień Przedsiębiorczości”, „Otwarta Firma”, „Młodzieżowe Miniprzedsiębiorstwo”, uczniowski wolontariat (spotkania z absolwentami, którzy osiągnęli sukces zawodowy /promowanie dobrych wzorców/, spotkania z przedstawicielami różnych zawodów /zgodnie ze specyfiką kierunków kształcenia w szkole/, spotkania z przedstawicielami lokalnych firm, pracodawców i stowarzyszeń pracodawców /praktyki zawodowe, oczekiwania pracodawców, lokalny rynek zatrudnienia/, targi pracy, targi

edukacyjne, zakłady pracy, instytucje rynku pracy, uczelnie wyższe, biura doradztwa personalnego i inne).

Sposoby realizacji działań doradczych

Działania doradcze realizowane są na zasadzie obowiązkowego uczestnictwa w ramach:

- zajęć z wychowawcą,
- lekcji przedmiotowych, np. biznes i zarządzanie,
- zastępstw na lekcjach przedmiotowych

oraz na zasadzie dobrowolności uczestnictwa w ramach:

- zajęć z zakresu doradztwa zawodowego,
- zajęć pozalekcyjnych (warsztaty),
- wycieczek.

Materiały rekomendowane przy realizacji Programu Doradztwa Zawodowego:

www.doradztwo.ore.edu.pl , www.doradcazawodowy.edu.pl, www.kwalifikacje.edu.pl,
www.otouczelnie.pl, www.zpe.gov.pl

5. Przewidywane efekty (korzyści) z realizacji Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

5.1 . Dla indywidualnych odbiorców:

- dostęp do informacji i doradztwa zawodowego dla uczniów oraz rodziców (profesjonalna pomoc zlokalizowana w otoczeniu zainteresowanych);
- świadome, adekwatne do własnych predyspozycji oraz aktualnych realiów planowanie przez uczniów ścieżki zawodowej;
- poznanie przez uczniów własnych predyspozycji zawodowych;
- poszerzanie edukacyjnych i zawodowych perspektyw uczniów;
- zmniejszenie przypadkowości w wyborze drogi zawodowej;
- ułatwienie wejścia na rynek pracy dzięki poznaniu procedur pozyskiwania i utrzymania pracy;
- świadomość możliwości zmian w zaplanowanej karierze zawodowej;
- swobodne poruszanie się po rynku pracy.

5.2. Dla szkoły:

- realizacja zobowiązań wynikających z ustawy i dotyczących „przygotowania uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia”;
- zwiększenie jakości pracy szkoły, wzrost jej prestiżu w otoczeniu społecznym.

6.Podstawy prawne dotyczące realizacji doradztwa zawodowego w szkole:

- Ustawa Prawo oświatowe z dn. 14 grudnia 2016r.
- Rozporządzenie MEN z dn. 30. stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceów ogólnokształcących, technikum oraz szkoły branżowej II stopnia.
- Rozporządzenie MEN z dn. 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. poz. 325);
- Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach ;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2026 r., poz. 73).